

ASIA Kolmen hovioikeudenneuvoksen ja hovioikeuden asessorin epäilty virkarikos

KANTELU

Oikeuskanslerinvirastoon on 5.11.2010 saapunut A:n tekemä kantelu, jossa A katsoi muun ohessa hovioikeuden menetelleen lainvastaisesti, kun hänet oli hovioikeuden antamalla tuomilla katsottu syyllistyneen sisäpiirintiedon väärinkäyttöön 25.7.2001 ja tuomittu 80 päiväsakon rangaistukseen.

A oli haastettu vastaamaan syyksi luettua tekoa koskevaan rangaistusvaatimukseen tekonimikkeellä törkeä sisäpiirintiedon väärinkäyttö ensimmäisen kerran 16.2.2007. Hänet oli näin tuomittu teosta, jonka syyteoikeus oli vanhentunut ennen kuin asia oli annettu hänelle ensimmäisen kerran tiedoksi.

A on katsonut, että hovioikeuden lainvastaisesta menettelystä on aiheutunut hänelle vahinkoa ja kertonut, että hänellä on asiassa korvausvaatimuksia.

TAUSTAA

A on ollut yhtenä syytettynä laajassa rikosasiassa. Asian käsittely käräjäoikeudessa päättyi 15.11.2007 tuomioon, jolla käräjäoikeus hylkäsi asiassa esitetyt syytteet.

Hovioikeus antoi asiassa tuomion 28.5.2009. Ratkaisun tekemiseen osallistuivat hovioikeudenneuvos B puheenjohtajana, hovioikeudenneuvos C sekä hovioikeudenneuvos D. Esittelijänä asiassa toimi asessori E. Antamassaan tuomiossa hovioikeus katsoi useitten eri syytettyjen syyllistyneen eri rikoksiin, A:n edellä kerrottuun sisäpiirintiedon väärinkäyttöön. Syyttäjä oli vaatinut A:lle rangaistusta törkeästä sisäpiirintiedon väärinkäytöstä.

Hovioikeuden A:lle syyksi lukeman sisäpiirintiedon väärinkäytön enimmäisrangaistukseksi on asiaan sovelletun rikoslain 51 luvun 1 §:n (475/1999) mukaan säädetty vankeutta enintään kaksi vuotta. Asiassa sovellettavan syyteoikeuden vanhentumista koskevan rikoslain 8 luvun 1 §:n 1 momentin 3 kohdan (138/1973) mukaan rangaistusta ei saanut tuomita, ellei syytettä ollut

nostettu viidessä vuodessa, jos rikoksesta säädetty kovin rangaistus oli vapausrangaistusta yli vuoden ja enintään kaksi vuotta.

Haaste, tekonimikkeellä törkeä sisäpiirintiedon väärinkäyttö, oli annettu A:lle tiedoksi 16.2.2007, eli vasta sen jälkeen kun syyteoikeus sisäpiirintiedon väärinkäytöstä oli jo vanhentunut.

Korkein oikeus myönsi A:lle valituslupan 4.3.2010. Muitten valituslupaa hakeneitten osalta valituslupia ei myönnetty. Korkein oikeus totesi tuomiossaan 11.6.2010, että A oli haastettu vastaamaan syyteeseen vasta sen jälkeen, kun sisäpiirintiedon väärinkäyttöä koskevan syytteen nostamiselle asetettu viiden vuoden määräaika oli kulunut, ja syyte olisi tullut hylätä. Korkein oikeus hylkäsi tuomiollaan A:n syytteen sisäpiirintiedon väärinkäyttämisestä, vapautti A:n hänelle hovioikeudessa tuomitusta menettämisseuraamuksesta sekä velvollisuudesta korvata valtiolle todistelukustannuksia, ja velvoitti valtion suorittamaan A:lle korvaukseksi oikeudenkäyntikuluista käräjäoikeuden osalta 15 000 euroa ja hovioikeuden osalta 1 500 euroa.

Korkeimpaan oikeuteen tehtiin, pääosan valituslupapyynnöistä tultua hylätyiksi, useita hakeuksia tuomion purkamiseksi sillä perusteella, että asiassa syyttäjänä toimineen esimiehellä ja hovioikeuden kokoonpanoon kuuluneella hovioikeudenneuvos D:llä oli ollut suhde asian käsittelyn aikaan. Korkein oikeus purki päätöksillään 1.11.2010, 12.11.2010 ja 10.1.2010 hovioikeuden tuomion syyttäjän esimiehen ja hovioikeudenneuvoksen suhteen perusteella, ja palautti asian hovioikeuteen uutta käsittelyä varten.

Hovioikeus antoi uuden tuomion palautetussa asiassa 21.12.2012 hyläten kaikki syytteet. Hovioikeuden antamaan tuomioon ei haettu valituslupaa ja tuomio jäi näin lainvoimaiseksi.

ESITUTKINTA

Keskusrikospoliisi on 27.12.2012 tekemästani pyynnöstä toimittanut esitutkinnan, jossa B:tä, C:tä, D:tä ja E:tä tutkittiin rikoksesta epäiltyinä. Esitutkintapöytäkirja on valmistunut 16.4.2013.

Epäiltyjen kertomukset esitutkinnassa

B

Puheenjohtajana oikeudenkäynnissä toiminut hovioikeudenneuvos B on esitutkinnassa kertonut, että hovioikeus oli tarkastanut syyteoikeuden vanhentumisen syyttäjän vaatimuksen mukaisen törkeän sisäpiirintiedon väärinkäyttämisen osalta. Syyteoikeus tuosta teosta ei ollut vanhentunut kun asia oli annettu A:lle tiedoksi. Asiaa käsiteltäessä ja tuomiota laadittaessa A:n katsottiin kuitenkin syyllystyneen vain perusmuotoiseen tekoon. Tuomioharkintaa tehtäessä ei vanhentumiskysymystä enää huomattu ottaa uuteen tarkasteluun.

Asian käsittelyssä oli tapahtunut korkeimman oikeuden 11.6.2010 antamasta tuomiosta ilmevä virhe.

B on esitutkinnassa todennut, että asia oli korkeimmassa oikeudessa käsitelty normaalissa muutoksenhakumenettelyssä, eikä hovioikeuden päätös saanut koskaan lainvoimaa. Kun korkein oikeus poisti hovioikeuden määräämän sakkorangaistuksen ja maksuvelvollisuudet ja määräsi A:lle korvauksen oikeudenkäyntikuluista, A:lle ei aiheutunut asiassa vahinkoa.

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

Ratkaistavana ollut asia oli ollut tuolloin laajin Suomessa käsitelty talousrikosasia. A:lla ei ollut oikeudenkäyntiavustajaa, mistä syystä hovioikeus joutui käytännössä huolehtimaan hänen puolustuksestaan syytettä vastaan.

B on edelleen todennut, ettei nyt tapahtuneen kaltainen virhe ole oikeudenkäytössä mitenkään harvinainen. Nyt kyseessä olevassa poikkeuksellisen laajassa ja vaikeassa asiassa ei kyetty nyt virheettömään suoritukseen. Edelleen B katsoo, että vakiintuneen käytännön mukaan kyseessä olevan kaltainen virhe ei ole antanut aihetta syytetoimenpiteisiin.

Erikseen kysyttäessä kenen on huolehdittava siitä, että syyteoikeuden vanhentuminen tarkistetaan, B on todennut kyseessä olevan lainkäyttöön ja oikeudelliseen harkintaan liittyvä kysymys, joka on kollegion vastuulla.

C

Hovioikeudenneuvos C kertoo tulleen mukaan kokoonpanoon kesäkuussa 2008, jolloin valmistelu hovioikeuden pääkäsittelyä varten oli jo aloitettu.

C on B:n tavoin todennut, ettei haastamisongelmaa havaittu, kun A päätettiin tuomita syytteenmukaisen törkeän sisäpiirintiedon väärinkäytön sijasta sisäpiirintiedon väärinkäytöstä.

Samoin kuin B, C kertoo virheen päässeen syntymään poikkeuksellisen laajassa ja vaikeassa talousrikosasiassa, jossa A:lla ei ollut avustajaa. A:n puolelta haastamiseen ja vanhentumiskysymykseen ei viitattu pääkäsittelyn kestäessä.

C katsoo, ettei A:lle aiheutunut taloudellista vahinkoa, kun korkein oikeus myönsi hänelle valitusluvan, hylkäsi syytteen vanhentuneena, vapautti A:n sakkorangaistuksesta ja muista seuraamuksista ja velvoitti valtion korvaamaan A:n oikeudenkäyntikulut. Edelleen C on todennut, että korkein oikeus on menetellyt samoin kuin hovioikeus menettelee havaitessaan, että vastaavan virheen käräjäoikeuden tuomiossa. Tuomareita ei ole asetettu tällaisista virheistä syytteeseen silloin, kun virhe on korjattu oikeudenkäytön sisällä.

Tässä tapauksessa kyse oli normaalista muutoksenhausta, eikä hovioikeuden tuomio saanut lainvoimaa.

Esittelijän ja valmistelijan vastuun osalta C on kertonut, ettei hovioikeuden pääkäsittelyssä ole esittelijää kuten kirjallisessa menettelyssä ratkaisuisissa asioissa, vaan valmistelija, jolla on valmistelijan vastuu.

D

Hovioikeudenneuvos D on esitutkinnassa kertonut virheen tapahtuneen, kun hovioikeus katsoi A:n syyllistyneen syytteen mukaisen törkeän tekemuodon sijasta lievempään sisäpiirintiedon väärinkäyttöön. Laajan aineiston vuoksi virhe pääsi kaikesta tarkastamisesta huolimatta tapahtumaan.

Korkein oikeus kuitenkin myönsi valitusluvan, eikä virheellinen ratkaisu saanut koskaan lainvoimaa.

D ei esitutkinnassa ottanut kantaa vastuunjakoon valmistelijan ja tuomareiden välillä. Hänen käsityksensä mukaan tuomion raakaversio laati valmistelija yhdessä valmistelusta vastanneen

jäsenen eli B:n kanssa. Raakaversioin jälkeen asiaa käsiteltiin niin, että sitä käytiin läpi yhdessä syytekohta kerrallaan. Myös valmistelija oli mukana ja kirjoitti sen mitä tapaamisissa oli selvitetty.

E

Asian valmistelija, käsittelyn aikana ensin viskaalin ja sittemmin asessorin tehtävässä toiminut E kertoo laatineensa ennen oikeudenkäyntiä muistion ja tuomion kertoelma -osion oikeudenkäyntiä varten. E ei muista, missä laajuudessa hän tarkisti vanhentumisajat sisäpiirintiedon väärinkäytön osalta, joka tapauksessa syyteoikeus syytteen mukaisesta törkeästä sisäpiirintiedon väärinkäytöstä ei ollut vanhentunut.

Hovioikeuden pääkäsittelyssä ratkaistavassa asiassa ei ole varsinaista esittelijää, vaan valmistelija, jollaisena E oli toiminut. Hän kertoo osallistuneena oikeudenkäyntiin, mutta lähinnä sihteerin tehtävissä. Hänellä ei ollut asiassa päätösvaltaa, ja tuomion valmisteluun hän osallistui kirjoittamalla tuomiota kokoonpanon tuomareitten antamien ohjeitten mukaisesti.

Poliisille toimitetuissa kirjallisissa muistiossa ja lausumassa E on edelleen käsitellyt valmistelijan asemaa, tuoden esiin muun muassa sen, että oikeudenkäymiskaaren 26 luvun 24 b §:n 3 momentin mukaan pääkäsittelyssä asia ratkaistaan ilman esittelyä. Valmistelussa ja pääkäsittelyssä mukana ollut esittelijä ei näin esittele asiaa ratkaistavaksi vaan ainoastaan varmentaa ratkaisun.

RATKAISU

Asiassa annettu hovioikeuden tuomio on ollut virheellinen, kun vastaaja on tuomittu teosta, josta rikoslain 8 luvun 1 §:n (297/2003) mukaan ei vanhentumisen johdosta olisi saanut tuomita.

Tuomitessaan vastaajan vanhentuneesta teosta tuomioistuin on menetellyt lainvastaisesti.

Arviointi

Virantoimituksessa huolimattomuudesta tehty virhe voi olla rangaistavaa rikoslain 40 luvun 10 §:ssä tarkoitettuna tuottamuksellisena virkarikoksena. Tuottamuksellisen virkavelvollisuuden rikkomisen tunnusmerkistö edellyttää, että teko ei ole kokonaisuutena arvostellen vähäinen ottaen huomioon sen haitallisuus ja vahingollisuus ja muut tekoon liittyvät seikat.

Vähäisyyden arvioinnille ei ole lainsäädännössä tai lain esitöissä esitetty kriteerejä. Asia on aina arvioitava tapauskohtaisesti. Vähäisenä pidettävien tekojen sulkeminen tuottamuksellisen virkavelvollisuuden rikkomisen tunnusmerkistön ulkopuolelle toteutettiin lailla 792/1989. Lakivaliokunnan lainmuutosta koskevassa mietinnössä n:o 7/1989 vp. todetaan, että hallituksen esityksen mukaan vähäisenä pidettäisiin lähinnä menettelytapaan liittyviä virheitä. Lakivaliokunnan mietinnössä todetaan lisäksi: *“Viranomaisten tulee kuitenkin noudattaa tarkkaa harkintaa tuomioistuinmenettelyn käynnistämisessä tuottamuksellisten virkarikosten takia varsinkin silloin, kun on käytettävissä muitakin seuraamusmuotoja.”*

Vähäisyyttä arvioitaessa on huomiota kiinnitettävä muun muassa siihen, miten olennaisesti tekijä on menetellyt vastoin sitä, mitä edellytetään kysymyksessä olevan viran asianmukaiselta hoitamiselta, ja missä määrin virkamiehen menettely on loukannut tai vaarantanut yksityistä

etua. Oikeuskäytännössä on annettu merkitystä myös sille, miten vakavasti teko vaarantaa luottamusta viranomaisen toiminnan asianmukaisuuteen (esim. KKO 2001:54).

Hovioikeudenneuvosten menettely

Tuomitessaan A:n syyteoikeudeltaan vanhentuneesta teosta tuomiosta vastuussa olleet hovioikeudenneuvokset B, C ja D ovat rikkoneet virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin tai määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa.

Epäiltyinä esitutkinnassa kuullut B, C ja D ovat kertoneet, että heiltä oli tuomiota laadittaessa jäänyt huomaamatta, että syyteoikeus teosta, josta A hovioikeudessa tuomittiin, oli vanhentunut kun haaste teosta oli annettu A:lle tiedoksi.

Tällaista oikeudellisesti merkittävän seikan huomaamatta jäämistä voidaan pitää rikoslain 40 luvun 10 §:n tuottamuksellisen virkavelvollisuuden rikkomisen tunnusmerkistössä tarkoitettuna huolimattomuutena.

Virheen rikoslain 40 luvun 10 §:ssä tarkoitetun tuottamuksellisen virkavelvollisuuden rikkomisen tunnusmerkistön täyttymistä arvioitaessa on kuitenkin otettava vielä huomioon virheen seuraukset ja vahingollisuus ja muut tekoon liittyvät seikat kokonaisuutena.

Virheen seurausten arviointi

B, C ja D ovat tuominneet A:n rangaistukseen teosta, josta ei olisi voinut, syyteoikeuden vanhentumisen johdosta, enää rangaistusta tuomita. Tällainen virhe on omiaan heikentämään luottamusta oikeudenhoitoa kohtaan, ja virhettä on näin lähtökohtaisesti pidettävä luonteeltaan vakavana.

Virhe on tullut korjatuksi normaalissa muutoksenhakumenettelyssä, eikä virhe johtanut täytäntöönpanoseuraamuksiin. A:lle hovioikeudessa syyksi luettu syyte hylättiin korkeimmassa oikeudessa ja korkein oikeus poisti hänelle määrätyn sakkorangaistuksen ja muut A:lle määrätty maksuvelvollisuudet. Myös A:n oikeudenkäyntikulut, käräjäoikeuskäsittelyn osalta siinä määrässä kuin käräjäoikeus oli omassa tuomiossaan määrännyt, määrättiin korkeimman oikeuden päätöksellä korvattavaksi valtion varoista.

Epäiltyinä kuullut B ja C ovat esitutkinnassa katsoneet, että vakiintuneen käytännön mukaan nyt käsiteltävänä olevan kaltainen virhe ei ole antanut aihetta syytetoimenpiteisiin, jos virhe on korjattu lainkäyttöjärjestelmän sisällä.

Oikeuskanslerinviraston ratkaisukäytännössä on, arvioitaessa täyttääkö tuomioistuimen virhe rangaistavan virkarikoksen tunnusmerkistön, annettu merkitystä sille onko virhe saatu korjattua tuomioistuinten omin toimenpitein, joko normaalissa muutoksenhakumenettelyssä tai tuomioistuimen itse oma-aloitteisesti haettua tuomionpurkua havaittuaan virheen.

Tapauksissa, joissa virhe on tuomioistuinten omien toimenpiteiden johdosta korjattu, ei ole ryhdytty syytetoimiin, jos virheestä ei ole ilmennyt jotain sellaista erityistä seikkaa jonka vuoksi syytteen nostaminen olisi ollut oikeudellisesti perusteltua.

A:lle on esitutinnan perusteella aiheutunut virheen johdosta vahinkoa lähinnä oikeudenkäynnin ja virheellisen syyksilukevan tuomion saaman julkisuuden kautta. A joutui myös hakemaan muutosta korkeimmalta oikeudelta saadakseen hovioikeuden virheellisen tuomion korjatuksi.

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

A:n esitutkinnassa esittämät hänelle korvaamatta jääneet oikeudenkäyntikulut eivät ole aiheutuneet asian käsittelystä hovioikeudessa tai hänen muutoksenhaustaan virheelliseen syyksilukevaan hovioikeuden tuomioon.

Korkein oikeus on ratkaisussaan KKO 2006:44 arvioinut, muitten rangaistuksen mittaamiseen liittyvien seikkojen lisäksi, kysymystä siitä, voitiinko asian saama julkisuus ottaa huomioon lieventävänä seikkana rangaistusta määrättäessä. Tuossa ratkaisussaan korkein oikeus otti huomioon muun ohessa huomioon sen, että käsiteltävänä ollut rikos oli tehty korkeimmalla sarjatasolla pelanneen urheiluseuran toiminnassa, ja että toimintaan liittyy säännönmukaisesti julkisuutta, sekä sen, että asiaa ei ollut käsitelty julkisuudessa epäasiallisella tavalla tai rikosten laatuun nähden poikkeuksellisella tai kohtuuttomia mittasuhteita saaneella tavalla. Korkein oikeus katsoi, ettei asian saama julkisuus ollut sellaista, että se voitaisiin ottaa huomioon rangaistusta määrättäessä.

Nyt kyseessä oleva oikeudenkäynti oli, yhtenä suomen laajimmista talousrikosoikeudenkäynneistä, voimakkaasti esillä tiedotusvälineissä koko asian käsittelyn ajan ja hovioikeuden syyksi lukevat tuomiot, samoin kuin aikaisemmat käräjäoikeuden antamat vapauttavat tuomiot ja nyt käsiteltävänä olevan hovioikeuden päätöksen jälkeen annetut tuomionpurut ja vapauttavat tuomiot, julkaistiin laajasti tiedotusvälineissä. Asian laajuus huomioon ottaen sen käsittelyn saama julkisuus ei ollut poikkeuksellista eikä tiedossani ole, että julkisuudessa asiaa olisi käsitelty epäasiallisella tavalla. Oikeuskäsittelyn julkisuus ei edellä todetuvin tavoin alkanut virheen sisältävästä hovioikeuden tuomiosta, eikä A:n osuus oikeudenkäynnissä ollut arvioni mukaan tuon asian uutisoinnin keskiössä.

Pidän sinänsä mahdollisena, että pelkkä viranomaisen virheen tuoma haitallinen julkisuus voi jossain tapauksessa yksinäänkin olla sellainen virheen seuraus jonka perusteella virhettä ei kokonaisuutena arvioiden voi pitää rikoslain 40 luvun 10 §:ssä tarkoitetulla tavalla vähäisenä. Katson kuitenkin, että tällainen kokonaan viranomaistoiminnan vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella oleva tekijä, yleisön ja tiedotusvälineitten huomio mielenkiinto asiaan, ei pääsääntöisesti voi olla virkamiesten huolellisuusvelvoitteen määrittävä ja rikosvastuun toteutumisen määrittävä tekijä.

Vaikka virheellisen syyksi lukevan tuomion saama julkisuus sinänsä on virheestä aiheutunut ja haitallinen seuraamus, katson, ettei asian saama julkisuus tässä tapauksessa vielä yksin tarkoita, että virhe ei olisi tuottamuksellisen virkavelvollisuuden rikkomisen tunnusmerkistössä tarkoitetulla tavalla vähäinen.

Virheen teko-olosuhteet ja moitittavuus

Virhe on tapahtunut eräässä laajimmista koskaan Suomessa käsitellyistä talousrikosoikeudenkäynneistä. Asian hovioikeuskäsittelyssä on ollut vastaajina kolme yritystä ja 18 henkilöä ja lukuisia tekonimikkeitä. Oikeudenkäyntiin liittyvää asiakirja-aineistoa oli esitutkinnassa kerrottujen tietojen mukaan käsiteltävänä yli 25 000 sivua.

Syyteoikeuden vanhentuminen oli tarkistettu käsiteltävänä olevien tekojen osalta ennen hovioikeudessa pidetyn pääkäsittelyn alkamista. Syyttäjän vaatimusten mukaisten tekojen osalta syyteoikeus ei ollut vanhentunut minkään tutkittavana olleen teon osalta. Virhe tapahtui, kun hovioikeus tuomitsi A:n lievemmästä tekemuodosta kuin mistä syyttäjä oli vaatinut A:lle rangaistusta.

Päätöksessään tuomita A:n lievemmästä teosta kuin mistä hänelle alun perin oli vaadittu rangaistusta, hovioikeuden olisi tullut erikseen tarkastaa oliko syyte annettu A:lle ajoissa tiedoksi myös lievemmän tekemuodon osalta. Näin ei nyt ollut tehty.

Katson esitutkinnassa saadun selvityksen perusteella, että virheen syntymiseen on tässä tapauksessa vaikuttanut useita eri tekijöitä. Päätökseen osallistuneet tiesivät, että syyteoikeuden vanhentumiset oli jo ennen oikeudenkäyntiä tarkistettu. Mahdolliseen vanhentumiseen oli hovioikeuden päätöksenteossa kiinnitetty erityistä huomiota tutkittavana olleitten kirjanpitorikosten osalta kirjanpitorikoksia koskevan lainmuutoksen vuoksi, mikä osaltaan saattoi vaikuttaa siihen, ettei vanhentumiseen enää sisäpiirintiedon väärinkäyttämisen kohdalla osattu kiinnittää erityistä huomiota. A oli lisäksi haastettu vastaamaan syytteeseen törkeästä sisäpiirintiedon väärinkäyttämisestä myöhemmin kuin muut samaan oikeudenkäyntiin haastetut. Edelleen A hoiti itse oman puolustuksensa hovioikeudessa – vaikka A oli tuonut esiin vanhentumiskysymyksen käräjäoikeuden käsittelyssä, tutkittavana olleen teon tavallisen tekemuodon vanhentuminen ei tullut esiin enää hovioikeuden pääkäsittelyssä.

Edellä kerrotut tekijät ja oikeudenkäynnin laajuus huomioon ottaen katson, että virheen synty-tapa ja moitittavuus puoltavat teon pitämistä tuottamuksellisen virkavelvollisuuden rikkomisen tunnusmerkistössä tarkoitetulla tavalla vähäisenä.

Valmistelijan menettely

Asian valmistelija, käsittelyn alkaessa hovioikeuden viskaalin ja sitten asessorin virassa ollut E kertoo valmistelleensa asian pääkäsittelyä varten ja toimineensa pääkäsittelyssä lähinnä sihteerinä. Hän oli ollut paikalla päätösneuvotteluissa ja kirjoittanut tuomiota päätösneuvottelussa saamiensa ohjeiden mukaisesti, mutta hänellä ei ollut päätösvaltaa asiassa.

Asia ratkaistiin hovioikeudessa pääkäsittelyssä. Oikeudenkäymiskaaren 24 a §:n 3 momentin mukaan ratkaisu tehdään pääkäsittelyssä ilman esittelyä.

Asiassa ei ole tullut ilmi aihetta epäillä, että E olisi asiaa pääkäsittelyyn valmistelleessaan laininlyönyt tarkistaa syyteoikeuden vanhentumisen A:n osalta. Tiedossani ei myöskään suoritetun esitutkinnan perusteella ole syytä jonka johdosta E:llä olisi ollut lakiin perustuen tai muuten erityinen velvollisuus tarkistaa uudelleen syyteoikeuden vanhentuminen, kun asian ratkaisusta vastuussa olevat hovioikeuden jäsenet päätyivät arvioimaan A:n syyllystyneen syytteessä esitettyä lievempään tekemuotoon.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Asiassa suoritetun esitutkinnan perusteella katson, että virheellisestä tuomiosta vastuussa olevien B:n, C:n ja D:n tekoa on, virheen synty-tapa ja teko-olosuhteet huomioon ottaen, ja kun virhe oli korjattu normaalissa muutoksenhakumenettelyssä ilman että siitä olisi aiheutunut täytäntöönpanoseuraamuksia, kokonaisuutena arvioiden pidettävä rikoslain 40 luvun 10 §:ssä tarkoitetulla tavalla vähäisenä. Heidän menettelynsä ei näin täytä tuottamuksellisen virkavelvollisuuden rikkomisen tunnusmerkistöä, eikä asiassa ole perusteita ryhtyä syytetoimenpiteisiin.

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 6 §:n 1 momentin mukaan jos virkamies, julkisyhteisön työntekijä tai muu henkilö julkista tehtävää hoitaessaan on menetellyt lainvastaisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, oikeuskansleri voi antaa asianomaiselle huomautuksen vastaisen varalle, mikäli hän ei harkitse olevan aihetta syytteen nostamiseen.

Annan hovioikeudenneuvos B:lle, hovioikeudenneuvos C:lle ja hovioikeudenneuvos D:lle vastaisen varalle valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun huomautuksen tuomiossa olleen virheen johdosta.

Edellä kohdassa valmistelijan vastuu kerrotuin perustein totean, että minulla ei ole perusteita todeta valmistelijana toimineen E:n olevan vastuussa tuomiossa olleesta virheestä, eikä asia hänen osaltaan näin anna aihetta toimenpiteisiini.

Totean vielä, että asianomistajalla oikeus oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 1 luvun 14 §:n mukaisesti oikeus itse nostaa syyte rikoksesta, kun syyttäjä on päättänyt jättää syytteen nostamatta.

Kantelukirjoituksen liitteet palautetaan ohessa.

Tämä päätös on lähetetty B:lle, C:lle, D:lle ja E:lle, sekä jäljennös siitä tiedoksi hovioikeuden presidentille.

Oikeuskansleri

Jaakko Jonkka

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Pekka Liesivuori

OIKEUSKANSLERINVIRASTO
